

6. Tajomstvo jednoty

Minule sme si vraveli niečo o samote. Zvláštne je, že Adam si uvedomuje, že je sám vtedy, keď si uvedomuje že je súčasťou ostatného viditeľného sveta, keď má na ňom rovnaký podiel ako ostatné stvorené bytosti. Žije v tele a paradoxne napriek svojej telesnosti identickej so všetkými ostatnými stvoreniami si uvedomí, že je sám. Teda on vníma, že nemá nič, čo by ho tu mohlo spájať s niekým iným. Upadá do spánku a povstáva z neho, keď vidí Evu a povie: „Toto je kosť z mojich kostí a telo z môjho tela.“ Vidí bytosť jemu podobnú, ktorá dáva jeho samote istú zmysel ale v istom zmysle ho naďalej ponecháva v tej samote. Muž je úplne iný ako žena – je sám sebou a rovnako žena je rovnakej dôstojnosti ako muž, stvorená pre ten istý cieľ ale je iná ako muž.

Samota ja predpokladom prvotnej jednoty a prvotnej nahoty. Dnes si povieme niečo o prvotnej samote.

V knihe Gn Boh hovorí: „Nie je dobre človeku samému.“ To hovorí Boh a nie človek! To Boh privádza Adamovi pred jeho zrak Evu a Adam s ňou vstupuje do vzájomného spoločenstva. Dá sa povedať, že až keď Adam vidí Evu, pochopí kto je vlastne on sám. Proces stvorenia človeka je ukončený až v tomto okamihu. Adamova túžba vrátiť sa do „ničoty“ z ktorej bol vzatý je vyjadrením, že úplnosť stvorenia je dovŕšená až stvorením Evy. Prečo? Pretože človek nebol stvorený na obraz Boha, ktorý je spoločenstvo osôb. Ján Pavol II píše: „...obrazom a podobou Boha sa stal človek nielen samotným človečenstvom, ale aj spoločenstvom osôb, ktoré od počiatku vytvárajú muž a žena. Človek sa teda stáva odzrkadlením Boha nie tak v akte samoty, ako v akte spoločenstva. Ved' 'od počiatku' je nielen obrazom, v ktorom sa odzrkadľuje samota Osoby, ktorá vládne nad svetom, ale aj nepreniknuteľné, podstatne Božské 'spoločenstvo Osôb'.“¹

Človek sa stal „obrazom a podobou“ Boha nielen skrze svoje ľudstvo, ale taktiež skrze „spoločenstvo osôb“ ktoré muž a žena od počiatku vytvárajú. Človek sa tak stáva Božím obrazom vonkoncom nie v momente samoty, ale skôr v momente spoločenstva.

Teda úplné a definitívne stvorenie človeka sa dovršuje vtedy keď vzniká „communio personarum“ – spoločenstvo osôb.

Ako popísať túto jednotu? Nie je to len v zmysle blízkosti k inej bytosti, ktorá je tu vedľa mňa, ale k *jednote osôb - comunio personarum*. K úplnej celistvej, osobovej jednote vyplývajúcej zo spoločenstva dvoch bytostí ktoré sú si vzájomne obohatením vyplývajúcim z ich „odlišnosti“ na všetkých úrovniach ich bytosti, avšak rovnakej „dôstojnosti“ a cieľi ktorý sledujú.

Tam, kde je rovnaká identita (muž-muž, žena-žena) nemôže byť jednota lebo nie je priestor pre výmenu darov vyplývajúcich z odlišnosti. Samota je cesta, ktorá vedie k jednote. Toto tvorí dokonca najbližší teologický aspekt všetkého, čo sa dá o človeku povedať v tajomstve stvorenia. Človek bol vybavený hlbokou jednotou medzi tým, čo je v ňom ľudsky a skrze telo mužské a tým, čo je ňom ľudsky a skrze telo ženské.

---

¹ JÁN PAVOL II.: *Ako muža a ženu ich stvoril*. Metodicko-pedag. centrum v Bratislave, Bratislava 2007, s. 51.

My už na rozdiel od Adama nikdy nie sme na svete tak sami ako bol on. Ale napr. v procese dospievania sa veľakrát ocitáme sami. V puberte nám napr. nikto nám nerozumie, rodičia už vôbec... Boh hovorí: „nie je dobré byť človeku samému. Urobím mu pomoc, ktorá mu bude podobná.“

V tej samote sa rodí otvorenosť pre druhú osobu. Samota je cestou ktorá vedie k jednote. Človek v samote v procese „odlíšenia sa“ od všetkých živých bytostí sa otvára sebe príbuznej bytosti, ktorú Gn definuje ako „pomoc jemu rovná“. Toto OTVORENIE SA je pre človeka – osobu rozhodujúce! Snáď ešte viac ako samotné „odlíšenie sa“ píše Sv. Otec.²

To, čo má človek vytvoriť je spoločenstvo osôb. Nie len kamarátstvo alebo „obklopenie sa inými ľuďmi. Spoločenstvo osôb musí mať istú kvalitu. Jedná sa o celú osobu s ktorou vstupujem do spoločenstva. Osobu, ktorá je odlišná a vstupuje aj ona do spoločenstva celá voči mne. Ja sám sa darujem tomu druhému ako osoba a vytváram jednotu s druhou osobou odlišnou odo mňa. Aj ona musí vychádzať zo samoty. Boh vníma, že je to dobre, keď ich stvoril ako muža a ženu.

Sv. Otec píše: „Fakt, že sa stávajú „jedným telom“ je mocné puto stanovené Stvoriteľom, skrze ktoré objavujú svoje ľudstvo a to tak v jeho prvotnej jednote, tak aj v dualite tajomnej vzájomnej príťažkovosti. Sex je však niečo viac ako tajomná sila ľudskej telesnosti, ktorá pôsobí silou inštinktu. Na úrovne človeka a vo vzájomnom vzťahu osôb sex vyjadruje vždy nové prekročenie hranice samoty človeka, vlozenej do konštitúcie jeho tela a určuje jeho prvotný výnam. Toto prekročenie v sebe vždy obsahuje určité prijatie samoty tela druhého „ja“ za vlastné.

Gen (tá druhá kapitola je staršia ako prvá) zachytáva že Boh dokončí to svoje dielo nie stvorením Adama a Evy, ale vtedy, keď vstupujú do spoločenstva osôb. „Plodte a množte sa a naplňte zem!“ A na inom mieste hovorí: „Preto muž zanechá otca i matku a príľne k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele.“

Gen (prvá kapitola) – stvoril ich ako muža a ženu a bodka, ale druhá správa o stvorení človeka túto skutočnosť rozoberá podrobnejšie. Ján Pavol II. robí veľa ďalších záverov, lebo týmto spôsobom sa môže realizovať to, že sme stvorení na obraz Boží. **A bez spoločenstva osôb nie je Boží obraz v nás.** A vidíme ako dôležité pri tomto vytváraní spoločenstva osôb je dôležité telo, ako prijatie toho druhého.

Spoločenstvo osôb: v ňom telo zjavuje človeka ako bytosť otvorenú prijatiu druhej osoby!!! Človek nechápe sám seba, a kým je pokiaľ nevstúpi do spoločenstva. A má v ňom podstatnú úlohu. Človek sa v spoločenstve osôb na základe svojho tela zjavuje sebe samému.

Ježiš sa odvoláva na počiatok, keď odpovedá farizejom, že od počiatku to nebolo tak (ohľadom rozvodov). On sám potvrdzuje neustálu platnosť prvotného plánu Božieho: „Muž opustí svojho otca i svoju matku a príľpne k svojej manželke a budú jedným telom.“ Potvrdzuje platnosť Božej vízie. Ona je stále platná. **Človek nájde seba samého, keď pochopí prvotný Boží plán s človekom. Jednota osôb je cesta k počiatku.**

---

² JÁN PAVOL II.: *Ako muža a ženu ich stvoril.* Metodicko-pedag. centrum v Bratislave, Bratislava 2007, s. 58.

Význam prvotnej jednoty pochopíme keď si uvedomíme, že sú 2 spôsoby bytia telom: 1. bytie muža a 2. bytie ženy. Ony tieto významy sa dopĺňajú a dokážu sa obohacovať. Ukazujú, že sme neopakovateľné osoby, konštituované ako muž a žena.

Gen 2,24 – muž a žena prilnú k sebe a budú dvaja v jednom tele. Okamih stvorenia je okamih vytvorenia spoločenstva muža a ženy. Ján Pavol II. hovorí, že **fakt, že sa stávajú jedno je mocné puto stanovené Stvoriteľom. Prekročenie a otvorenie sa samote druhého ja. Ludské bytosti sú stvorené pre jednotu.** Tento okamih jednoty je okamihom vlastnej voľby. Gen 2,24 – prilnú v budúcnosti a budú dvaja v jednom tele. „Manželské spojenie predpokladá zrelé uvedomenie si tela. Dokonca v sebe nesie zvláštne vedomie významu onoho tela pri vzájomnom sebadarovaní si osôb.“³

Diskusia

Človek sa darúva úplným darom, nie len tak!!!

V čom spočíva jednota osôb?

Jednota nemá byť v identite, ale prijatím toho druhého v jeho odlišnosti. Ak chcem ísť na výlet, tak čo sa stane? Tak sa na to teším, mám radosť. Ale pre ženu je to des! Prečo? Lebo vie, že idete preč z domu, že treba nachystať veci, jedlo. A práve tá jednota je v tom, že ona chápe moju radosť ako muža, že ja sa na to teším a môže byť obohatená mojou radosťou, ale súčasne aj ja zase chápem ten jej des z toho a pomôžem jej ho zvládnuť a obohatiť sa jej radosťou. Čiže obaja muž i žena si v tomto vidia do srdca.

Čo s mužmi a ženami, ktorí nevstúpili do manželstva ale ani do zasväteného života?

Myslím si, že ženy sú na tom trošku horšie. Žena častejšie nedokáže objasť samotu muža a preto zostáva nepochopená sama sebe. Muž nie je natoľko tlačenej samotou. Tá otázka kto som nie je preňho natoľko akútna. Muž má v tejto oblasti väčší pokoj. Žene sa častejšie stáva, že je sama, lebo neprijíma odlišnosť muža. Ona ho chce, ale podľa svojich predstáv a to nikdy nebude tak! On ju prekvapuje v mnohých oblastiach a vyčíta mu v mnohých veciach jeho slabosti (s ktorými ona nemá problém). Ona sa práveže musí tešiť z toho, že je iný, odlišný a jeho slabostiam ponúknuť svoju pomocnú ruku k ich zvládnutiu. Lenže žena odmieta to iné, lebo má v hlave svoju projekciu. Lenže ona musí prijať, že je to iné, musí to byť iné! Ona musí v ňom objaviť také talenty, ktoré nikdy predtým nevidela.

Vždy zostane priestor pre odlišnosť. Jednota nie je, keď sa povie: „Ideme na výlet“ a všetci zakričia hurá, ruky hore, ideme na výlet. Tam patrí aj trucovanie a prečo by sme mali ísť, otázky, diskusia atd... Pozor na citové vydieranie a manipuláciu (ty ma nemáš rád, ty ma nechápeš...) cesta k jednote tadiaľto nevedie. Otázka: „Ako to chápeš ty?“ je však namieste...

Obaja partneri si musia byť vedomí, že potrebujú Boha!!!

Samota vedie k jednote. Samota je cestou k jednote. Bez samoty nie je jednota. Bez samoty nie je otvorenosť k tomu druhému. Práve v tom, že je to druhý človek, odlišný, je cesta. On je celou hĺbkou pre mňa. Je iný! Keď sa naučíme vytvárať jednotu, bude to cesta vidieť toho Druhého-Boha!

---

³ JÁN PAVOL II.: *Ako muža a ženu ich stvoril*. Metodicko-pedag. centrum v Bratislave, Bratislava 2007, s. 65.

On potrebuje ju, ona jeho. **Iného** ako chcela, aby sa vzájomne dopĺňali.

Pochopiť toho druhého, že nie to čo som si vysníval. To nikdy tak nebude! Pochopiť jeho inakosť.

Boli nahí a nehanbili sa bude nabudúce.

